

V Bruseli 16. decembra 2024
(OR. en)

16902/24

DEVGEN 207
FIN 1129
COAFR 444
MAMA 253
ACP 135
RELEX 1605
MIGR 463
NDICI 27

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	16. decembra 2024
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	16344/24
Predmet:	Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 17/2024 „Trustový fond Európskej únie pre Afriku: Napriek novým prístupom je podpora i naďalej nedostatočne zameraná“ – závery Rady (16. decembra 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 17/2024 „Trustový fond Európskej únie pre Afriku: Napriek novým prístupom je podpora i naďalej nedostatočne zameraná“, ktoré schválila Rada na svojom 4070. zasadnutí 16. decembra 2024.

Závery Rady o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 17/2024 „Trustový fond Európskej únie pre Afriku: Napriek novým prístupom je podpora i naďalej nedostatočne zameraná“

1. Uvedomujúc si prepojenia medzi migráciou a rozvojom, EÚ v roku 2015 vytvorila Núdzový trustový fond Európskej únie pre stabilitu a riešenie základných príčin neoprávnenej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike (EUTF), nástroj vonkajšej pomoci, ktorý podporuje stabilitu, ako aj partnerské krajiny, aby efektívnejšie a v záujme udržateľného rozvoja zvládali migráciu a nútené vysídľovanie, a zameriava sa na predchádzanie neoprávnenej migrácii, prevádzkačstvu a obchodovaniu s ľuďmi a na boj proti nim. Po skorom prvom audite (osobitná správa 32/2018) Dvor audítorov vykonal druhý audit, v ktorom posúdil: 1. či Komisia vykonala štyri odporúčania uvedené v správe z roku 2018; 2. či Komisia pri poskytovaní podpory náležite zohľadňovala ľudské práva; a 3. či sa výsledky trustového fondu EÚ pre Afriku monitorovali účinne, vykazovali presne a či boli udržateľné.
2. Rada víta osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 17/2024 o Núdzovom trustovom fonde EÚ pre stabilitu a riešenie základných príčin neoprávnenej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike (EUTF pre Afriku), v ktorej sa skúma, či sa podpora poskytovaná z fondu zamerala na dosiahnutie jeho cieľov, ktorými sú riešenie základných príčin nestability, neoprávnenej migrácie a núteného vysídľovania v Afrike s náležitým ohľadom na ľudské práva. Rada pozorne berie na vedomie závery a odporúčania uvedené v tomto dokumente. Rada ďalej berie na vedomie vyčerpávajúce odpovede Komisie pripojené k osobitnej správe a víta, že Komisia prijala všetky jej odporúčania.

3. Rada pripomína, že EUTF pre Afriku bol zriadený na to, aby presadzoval stabilitu a prispieval k lepšiemu zvládaniu migrácie a aby tiež podporoval zlepšenie v celkovej správe migrácie riešením základných príčin destabilizácie, núteného vysídľovania a neoprávnenej migrácie, a to predovšetkým podporou odolnosti, hospodárskych príležitostí, rovnosti príležitostí, bezpečnosti a rozvoja a riešením porušovania ľudských práv. EUTF pre Afriku bol zriadený v novembri 2015 na samite o migrácii vo Vallette a podporuje sa ním 27 krajín v týchto troch regiónoch: Sahel a Čadské jazero, Africký roh a severná Afrika.
4. Rada oceňuje prebiehajúce úsilie o predchádzanie neoprávnenej migrácii, a to aj prostredníctvom komplexných a strategických partnerstiev v rámci dialógu s krajinami pôvodu a tranzitu v Afrike. Hoci rozvojová spolupráca už prispieva k riešeniu základných príčin migrácie, Rada si so znepokojením všima zistenie Dvora audítorov, že EUTF pre Afriku je naďalej nedostatočne zameraný, keďže rieši až príliš širokú škálu rozvojových, humanitárnych a bezpečnostných opatrení reagujúcich na špecifické potreby. Dvor audítorov takisto dospel k záveru, že poskytnutá podpora nebola zakaždým zosúladená s miestnymi kontextmi.
5. Rada ďalej uznáva, že zatiaľ čo EUTF pre Afriku umožnil rýchlejšie prijímanie rozhodnutí o financovaní, uzatváranie zmlúv bolo pomalšie, hoci stále v primeranom časovom rámci. Nedostatky sa však týkali aj presnosti a udržateľnosti vykazovaných výsledkov a chýbalo komplexné riešenie rizík v oblasti ľudských práv.
6. Rada víta záver Dvora audítorov, že EUTF pre Afriku vypracoval nový prístup k zhromažďovaniu informácií o základných príčinách nestability, neoprávnenej migrácie a núteného vysídľovania. Dvor audítorov celkovo zistil, že v rámci projektov EUTF sa podarilo vykázat mnohé plánované výstupy a čiastočne dosiahnuť stanovené ciele, a to aj napriek krehkým a nestabilným okolnostiam, v ktorých projekty pôsobia.

7. Osobitná správa Európskeho dvora audítorov ponúka dôležité pozorovania silných aj slabých stránok EUTF pre Afriku, ako aj cenné odporúčania nielen pre budúce nástroje a postupy, ale aj pre nástroje účinné v súčasnosti, ako je Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa). Na tento účel by Komisia mala: zlepšiť prioritizáciu; zohľadniť získané skúsenosti; zabezpečiť zmysluplné porovnávanie najlepších postupov; posilniť schopnosť identifikovať, sledovať a zmiernovať riziká v oblasti ľudských práv; a zlepšiť presnosť vykazovaných výsledkov. Rada naliehavo vyzýva Komisiu, aby v budúcnosti pri tvorbe programov zohľadnila všetky tieto odporúčania.
8. Rada so zreteľom na odporúčania Európskeho dvora audítorov vyzýva Komisiu, aby vypracovala udržateľné prístupy v záujme väčšej súdržnosti medzi rozvojovou a migračnou politikou a zahrnula do nich aj udržateľné riešenie základných príčin neoprávnenej migrácie. Podpora by sa mala venovať technickému a odbornému vzdelávaniu a príprave, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať posilneniu postavenia žien ako aktérok zmien v záujme udržateľného rozvoja. Európska únia bude naďalej spolupracovať vzájomne prospešným spôsobom s krajinami pôvodu a tranzitu budovaním komplexných partnerstiev. Tieto partnerstvá by sa mali okrem iného zamerať na podporu migrantov, utečencov a hostiteľských komúní v regiónoch pôvodu, a to v plnom súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv. Kľúčovým predpokladom legálnej a riadenej migrácie sú jej bezpečné a legálne možnosti v súlade s vnútroštátnymi právomocami.

Odporúčanie 1: posilniť ciele na geografické oblasti a prijímateľov na základe dôkazov

9. Rada uznáva, že EUTF pre Afriku čelil mnohým výzvam, pričom dokázal vyvinúť nové prístupy na zhromažďovanie informácií o základných príčinách nestability, neoprávnenej migrácie a vysídľovania, na identifikáciu rizík pre ľudské práva v nestabilnom prostredí a na podávanie správ o kumulatívnych výsledkoch činností fondu. Rada je zároveň pevne presvedčená, že je potrebný spoľahlivý systém ukazovateľov, ktorým sa stanovujú priority a určujú potreby, aj z hľadiska relevantných prijímateľov a geografických oblastí, zohľadňujúci priority partnerských krajín, aj strategické usmernenia, ktoré poskytuje Rada. Rada víta skutočnosť, že Komisia prijala príslušné odporúčania Dvora audítorov a zlepšila ponuky odbornej prípravy týkajúcej sa migrácie pri programovaní a navrhovaní príslušných služieb vrátane delegácií EÚ.
10. Rada vyzýva Komisiu, aby posilnila zacielenie finančných prostriedkov pridelených na otázky migrácie pomocou jasných kritérií a presných ukazovateľov na zabezpečenie adekvátneho a efektívneho pridelenia vyčlenených finančných prostriedkov na konkrétne identifikované migračné výzvy na základe dôkazov.
11. Rada pripomína cezhraničný rozmer migrácie a vyzýva na integrované prístupy pozdĺž migračných trás a na posilnenú spoluprácu s krajinami pôvodu a tranzitu a s cieľovými krajinami na všetkých úrovniach prostredníctvom vzájomne prospešných komplexných partnerstiev.
12. Rada vyzýva Komisiu, aby zabezpečila súlad medzi rozvojovou a migračnou politikou. Rada pripomína flexibilný stimulačný prístup stanovený v nariadení, ktorým sa zriaďuje Nástroj NDICI – Globálna Európa, a vyzýva Komisiu, aby v plnej miere využila poskytovanú flexibilitu a uskutočňovala hlboký dialóg o migrácii s tretími krajinami.

Odporúčanie 2: zahrnúť dokumenty EUTF do centrálného registra s cieľom informovať o budúcich opatreniach a rozpracovať získané poznatky do podoby akčných dokumentov

13. Rada naliehavo vyzýva Komisiu, aby využila skúsenosti získané z projektov EUTF a uplatnila ich v súčasných a budúcich opatreniach v oblasti migrácie a rozvoja, ktoré sú financované z EÚ, a aby ich zohľadnila v oddiele akčných dokumentov, ktorý sa týka získaných poznatkov, v súlade s odporúčaniami Dvora audítorov.
14. Rada vyzýva Komisiu, aby využila výskum a správy založené na dôkazoch, predovšetkým tie, ktoré sa týkajú migrácie, na posilnenie zacielenia budúcich opatrení.

Odporúčanie 3: posilniť identifikáciu rizík v oblasti ľudských práv a prijať zmierňujúce opatrenia

15. Rada so znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov, že napriek inovatívne prístupu k identifikácii rizík v oblasti ľudských práv v zložitom prostredí nebolo posudzovanie potenciálnych rizík v oblasti ľudských práv komplexné a že v kontexte projektov EUTF neboli zavedené žiadne formálne postupy na systematické sledovanie údajných porušení ľudských práv.
16. Rada zdôrazňuje dôležitosť zásady „nespôsobovať škodu“ a súhlasí s tým, že v budúcej rozvojovej činnosti sú potrebné zlepšenia. Rada vyzýva Komisiu, aby posilnila a formálne zdokumentovala hlásenie, monitorovanie a príslušné nadväzujúce opatrenia v súvislosti s údajnými porušeniami ľudských práv v kontexte projektov financovaných z EÚ a aby ich uplatňovala na prebiehajúce a budúce opatrenia v oblasti migrácie financované z EÚ. Naliehavo vyzýva Komisiu, aby prehĺbila toto úsilie a vypracovala spoľahlivý postup pre nadväzujúce opatrenia.

Odporúčanie 4: zlepšiť presnosť vykazovaných výsledkov

17. Rada zdôrazňuje dôležitosť toho, aby mali príslušné generálne riaditeľstvá a útvary Komisie zharmonizovanú metodiku a aby bolo vykazovanie realizácie projektov presné, pričom uznáva, že otázky bezpečnosti a prístupu môžu limitovať proces monitorovania na mieste.

18. Zdôrazňuje aj dôležitosť presného vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) a vyzýva Komisiu, aby vykonala preskúmanie oprávnenosti projektov EUTF na ODA, čo najskôr identifikovala tie projekty, pri ktorých je riziko, že boli nesprávne určené ako plne oprávnené na ODA, a aby v prípade potreby opravila vykazovanie Výboru OECD pre rozvojovú pomoc.
 19. Rada súhlasí s odporúčaním Dvora audítorov, že je potrebná lepšia výmena informácií medzi implementujúcimi partnermi a Komisiou, ako aj zlepšenie v kvalite spoločných ukazovateľov a vo vykazovaní údajov týkajúcich sa ich implementácie. Rada vyzýva Komisiu, aby zabezpečila viac informácií o údajoch, ktoré sú podkladom pre realizátorov projektov na vykazovanie ukazovateľov, a to v medziach platného právneho rámca a zmluvných ustanovení. Rada zdôrazňuje, že uvedené údaje by mali byť permanentne k dispozícii členským štátom a mali by sa týkať konkrétnych špecifik, kedykoľvek o ne požiadajú v súlade s platnými pravidlami a predpismi.
-